

Освітньо – наукові процеси в стратегічному розвитку економіки держави

Драчук Ю.З., Антонюк В.П.

Інститут економіки промисловості НАН України

Снітко Є.О.

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

Сучасні умови розвитку економіки України характеризуються динамічними змінами, які вимагають від суб'єктів господарювання, незалежно від форми власності та виду діяльності, нових підходів до реалізації процесів залучення та використання ресурсів. Зважаючи на гостроту проблеми обмеженості матеріальних ресурсів, перед вітчизняними підприємствами постає важливе завдання пошуку дієвих механізмів їх компенсації. В умовах економіки, заснованої на знаннях (Knowledge-Based Economy) – ЕЗ, головним компенсатором ресурсодефіцитності мають стати генеровані людиною ідеї. Їх поява зумовлена отриманням нових знань, вмінь та навичок, джерелом яких стає освіта у найрізноманітніших формах (формальна, неформальна, інформальна та дуальна). Тому важливою науковою проблемою в теоретичному та прикладному аспекті є розробка та удосконалення інструментарію взаємодії освітніх закладів з виробничими структурами, в першу чергу тими, результати діяльності яких значною мірою залежать від наявності високопрофесійних кадрів, здатних генерувати власні та використовувати залучені ідеї, пропозиції, ноу-хау тощо.

Промисловий сектор повинен безпосередньо опікуватись процесами підготовки кваліфікованих інженерних (управлінських) кадрів, як у матеріально технологічному, так і в методичному та професійному сенсі.

Важливою проблемою на цей час залишається практична реалізація та впровадження у процес підготовки майбутніх професійних кадрів досконалого інноваційного інструментарію Smart-технологій. Ця проблема посіла вже важливе місце в стратегії розвитку Smart-технологій для галузей промисловості, побудови екологічно небезпечних підприємств переробки

промислових та твердих побутових відходів, функціонування держбюджетних установ, бізнес-структур, сфери освітніх послуг. Як зазначається в роботі дослідників [1], 281 «...вироблення такої стратегії дасть змогу прискорити широке впровадження Smart-технологій у процеси підготовки висококваліфікованих конкуренто-спроможних фахівців у стінах національних закладів вищої освіти (ЗВО). З іншого боку, особливу увагу слід приділити створенню освітньо-професійних програм (ОПП) із підготовки майбутніх спеціалістів у галузі Smart-технологій, які здатні критично проаналізувати та перейняти зарубіжний досвід упровадження даної продукції в усі сфери діяльності та життя суспільства. Це дасть змогу налагодити взаємовигідні зв'язки з провідними компаніями світу та організувати високотехнологічне виробництво вітчизняних аналогів стандартизованої Smart-продукції». І цей процес слід доцільно продовжувати вже з можливостей використання Smart-технологій у сфері освітніх послуг, які надаються українськими та провідними ЗВО, що сприятиме формуванню фундаменту подальшого стійкого економічного розвитку Української держави.

Важливим напрямом в частині створення умов для економічного зростання країн є забезпечення всеосяжної і справедливої якісної освіти і заохочення можливості навчання протягом усього життя, а це може бути здійснено, як зазначають дослідники [2], якщо система вищої освіти розвиватиметься на інноваційних принципах та буде налагоджена взаємодія вищих навчальних закладів із підприємствами реального сектору для забезпечення їх інноваційно-технологічного розвитку. В інноваційному розвитку будь-якої країни вагома роль належить закладам вищої освіти, які за своєю основною функцією готують професіональних спеціалістів й беруть активну участь в розробленні інноваційних продуктів та технологій.

Зазначається, що інновації, створювані в системі освіти, відносяться до носіїв інтелектуальної перспективи розвитку національної економіки, вони передають в суспільство нові знання і вміння, які ґрунтуються на

прогресивних наукових ідеях і теоріях. У багатьох країнах світу університети перетворюються в «кузню» передових кадрів інноваційного прориву. Такий напрям розвитку вищої освіти запрограмований в проекті Стратегії розвитку вищої освіти України на 2021-2031 роки [3], та є орієнтацією на досягнення Цілей сталого розвитку по забезпеченню всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх, формування додаткових загальноосвітніх і загальнокультурних вмінь у дорослого населення. Важливим аспектом проекту Стратегії є розвиток інноваційної екосистеми вищої освіти, що має відповідати стратегічним цілям інтеграції науки, освіти та бізнесу, а також забезпеченню якості вищої освіти. Важливим в інноваційних процесах у вищій школі є поширення практичних досліджень, які мають забезпечити міцну основу у формі загальної освіти, а також бути зосередженими на здобутті спеціальних знань та практичних навичок, необхідних для посади інженера або спеціаліста. Цьому процесу сприятиме співпраця з роботодавцями при розробці освітніх програм та якісне стажування для студентів. Таким чином, при проведенні системних освітніх реформ виникає необхідність вдосконалення механізму інтеграції освіти, науки та бізнесу, вивчення зарубіжного досвіду цих процесів та адаптування його до національних особливостей.

Література

1. Сав'юк Л.О., Драчук Ю.З., Снітко Є.О. SMART-технології як пріоритетний напрямок сфери освітніх послуг в умовах глобалізації світової економіки. – Науково-виробничий журнал «Держава та регіони: серія Економіка та підприємництво».- 2019 р., №3 (108) .- 276 с.- С. 61-66.- Класичний приватний університет, Запоріжжя.

2. Кожем'якіна С.М. Інноваційна діяльність вищих навчальних закладів країни: макроекономічна оцінка // Ефективна економіка № 6, 2016.

3. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 22. 01. 2021 р. № 1/12-362 «Про затвердження проекту Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки», м. Київ.